

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
29 серпня 2025 року,
протокол № 1

Перша проректорка, головуюча на
засіданні вченої ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка

_____Ірина КОВТУН

29 серпня 2025 року

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«МИТНЕ ПРАВО»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за спеціальністю D8 «Право»
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»**

РОЗРОБНИК:

Професор кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права,
доктор юридичних наук, професор
26 серпня 2025 року

Олександр
БРИГІНЕЦЬ

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
26 серпня 2025 року, протокол № 1

Завідувач кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент

26 серпня 2025 року

Олена ГАЛУС

Декан юридичного факультету, кандидат
юридичних наук, доцент

27 серпня 2025 року

Віктор ЗАХАРЧУК

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
27 серпня 2025 року, протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка
27 серпня 2025 року

Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни	—	3
2.	Заплановані результати навчання	—	4
3.	Програма навчальної дисципліни	—	5
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	—	8
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	—	8
	4.2. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять	—	9
	4.3. Завдання для самостійної роботи студентів	—	9
5.	Методи навчання та контролю	—	9
6.	Схема нарахування балів	—	10
7.	Рекомендована література	—	10
	7.1. Основна література	—	10
	7.2. Допоміжна література	—	14
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	—	15

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	— D «Бізнес, адміністрування та право»
2. Код і назва спеціальності	— D8 «Право»
3. Назва спеціалізації	— загальногалузева
4. Назва дисципліни	— Митне право
5. Тип дисципліни	— вибіркова
6. Код дисципліни	— ВД 2.12.
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	— другий
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	— магістр
9. Курс / рік навчання	— перший, другий
10. Семестр	— другий
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	— 3/90
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	— 36
% від загального обсягу	— 40
лекційні заняття (годин)	— 18
% від обсягу аудиторних годин	— 20
семінарські заняття (годин)	— 18
% від обсягу аудиторних годин	— 20
самостійна робота (годин)	— 54
% від загального обсягу	— 60
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	— 16

% від загального обсягу лекційні заняття (годин)	– 17,8
% від обсягу аудиторних годин семінарські заняття (годин)	– 10
% від обсягу аудиторних годин самостійна робота (годин)	– 11,1
% від загального обсягу	– 6
12. Форма семестрового контролю	– 6,7
14. Мова вивчення дисципліни	– 74
	– 82,2
	– залік
	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до стандарту вищої освіти	Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів; СК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи; СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції; СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності; СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації; СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
Результати навчання відповідно до стандарту вищої освіти	РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел; РН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми; РН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю; РН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему; РН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин; РН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту; РН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової

	системи; РН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права; РН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів; РН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки; РН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.
--	--

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	називати понятійно-термінологічний апарат митного права;
1.2)	визначати закони та нормативні акти, що регулюють митну діяльність;
1.3)	описувати систему та компетенцію органів влади у митній сфері;
1.4)	знаходити та характеризувати елементи правового механізму окремих митних платежів;
1.5)	описувати структуру та основні інструменти митного права;
1.6)	окреслювати принципи виключної юрисдикції України на її митній території.
2. Розуміння <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	з'ясовувати виключну компетенцію митних органів України щодо здійснення митної справи;
2.2)	розуміти порядок притягнення до адміністративної відповідальності за порушення митних правил;
2.3)	орієнтуватися в загальноприйнятих у міжнародних відносинах системах класифікації та кодування товарів;
2.4)	описувати особливості порядку переміщення товарів, транспортних засобів і валюти через митний кордон;
2.5)	переглядати сучасні тенденції розвитку митної політики;
2.6)	уміти пояснити специфічні митно-правові терміни.
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	Орієнтуватися і могти визначити відповідний митний режим;
3.2)	знаходити і добирати необхідну митно-правову інформацію;
3.3)	правильно і доцільно застосовувати нормативну базу в галузі митного права на практиці;
3.4)	могти кваліфікувати відповідальність за порушення митного законодавства;
3.5)	аргументовано доводити свою думку з питань митної політики

4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	аналізувати сутність правового регулювання суспільних відносин в сфері митної політики держави;
4.2)	виділяти головні положення (завдання, пропозиції, оцінки тощо), викладені в нормативних актах щодо митної діяльності держави;
4.3)	визначати закономірності процесу реалізації норм митного права;
4.4)	розуміти як виникають, змінюються і припиняються суспільні відносини, що є предметом митного права;
4.5)	логічно проаналізувати характер і тенденції розвитку митного законодавства
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	аргументувати потребу функціонування митних платежів;
5.2)	аргументовано роз'яснити процес митного оформлення та процедури декларування.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	оцінювати юридичну повноцінність нормативних актів в митній сфері;
6.2)	робити висновок щодо основних тенденцій розвитку митного законодавства та практики його застосування;
6.3)	пропонувати власні шляхи вирішення конфліктних ситуацій в сфері митної політики держави
6.4)	розробляти можливості інтеграції норм зарубіжного законодавства в митній сфері в національне законодавство.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	розробляти проекти документів за завданою ситуаційною задачею;
7.2)	пропонувати варіанти вирішення реальних ситуацій, стосовно митних правил і відповідальності за їх порушення, на підставі законодавства України та проводити аналогію з законодавством інших держав.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Митна політика України та митне право

Поняття і зміст митної політики України. Митні інтереси та митна безпека. Поняття державної митної справи та її правове регулювання. Принципи здійснення державної митної справи в умовах становлення ринкової економіки і розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Поняття митної території і митного кордону України. Завдання та предмет курсу «Митне право». Джерела митного права. Митний кодекс як основне джерело митного

права. Взаємозв'язок митного права з іншими галузями права. Співвідношення митного права і митної діяльності. Міжнародне співробітництво з питань митної справи.

Тема 2. Поняття та види митних режимів

Загальні правила застосування митних режимів. Види митних режимів. Вибір та зміна митного режиму. Характеристика митних режимів та умови поміщення товарів в дані режими, а саме: 1) імпорт (випуск для вільного обігу); 2) реімпорт; 3) експорт (остаточне вивезення); 4) реекспорт; 5) транзит; 6) тимчасове ввезення; 7) тимчасове вивезення; 8) митний склад; 9) вільна митна зона; 10) безмитна торгівля; 11) переробка на митній території; 12) переробка за межами митної території; 13) знищення або руйнування; 14) відмова на користь держави.

Тема 3. Переміщення і пропуск товарів і транспортних засобів через митний кордон України

Правове регулювання переміщення товарів та транспортних засобів. Основні принципи переміщення товарів та транспортних засобів. Заборона щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України. Обмеження щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України. Переміщення товарів, що мають особливий правовий статус. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами. Митні формальності при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту.

Тема 4. Митне оформлення. Декларування

Поняття та ознаки митного оформлення. Мета митного оформлення. Початок митного оформлення. Місце і час здійснення митного оформлення. Присутність декларантів або уповноважених ними осіб під час митного оформлення. Взяття проб та зразків товарів. Подання органам доходів і зборів актів, складених підприємствами. Строки митного оформлення. Завершення митного оформлення. Процедура декларування. Помилки в митній декларації. Зміна, відкликання та визнання митної декларації недійсною. Види та форми декларування. Місце декларування. Митна декларація та її різновиди. Митна декларація, заповнена у звичайному порядку. Тимчасова та періодична митні декларації. Додаткова декларація. Декларанти. Обов'язки декларанта.

Тема 5. Митно-тарифне регулювання та стягнення митних платежів

Мито. Митний тариф України. Ставки мита, їх види та порядок установлення. Митна вартість товарів. Методи визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну, та порядок їх застосування. Митна вартість товарів, що вивозяться (експортуються) з України. Країна походження товару та критерії визначення країни походження товару. Митні пільги. Тарифні пільги (тарифні преференції). Справлення мита з товарів, що переміщуються через митний кордон України. Гарантії забезпечення виконання

зобов'язань перед органами доходів і зборів. Форми, умови та способи забезпечення зобов'язань перед органами доходів і зборів. Фінансові гарантії. Інші способи забезпечення сплати митних платежів. Правове регулювання здійснення митного контролю. Форми митного контролю. Документи та відомості, необхідні для здійснення митного контролю. Зони митного контролю. Права митних органів щодо здійснення митного контролю. Особливі процедури митного контролю. Звільнення від окремих форм митного контролю та від митного огляду. Здійснення митного контролю деяких видів товарів у першочерговому порядку. Спрощений митний контроль. Митний контроль після пропуску товарів і транспортних засобів. Розпорядження товарами, що перебувають під митним контролем.

Тема 6. Відповідальність за порушення митних правил

Відповідальність за порушення митних правил. Види стягнень за порушення митних правил і відповідальність за такі порушення. Порядок провадження у справах про порушення митних правил. Порядок провадження у справах про порушення митних правил: місце провадження; особи, які беруть участь у провадженні; протокол про порушення митних правил; докази; заходи, що забезпечують провадження. Органи, уповноважені розглядати справи про порушення митних правил. Місце та строки розгляду справи про порушення митних правил. Оскарження постанов про порушення митних правил. Виконання постанови про накладання стягнення за порушення митних правил.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Митна політика України та митне право	18	4	4	-	-	10	14	2	-	-	-	12
2.	Поняття та види митних режимів	18	4	4	-	-	10	16	2	2	-	-	12
3.	Переміщення і пропуск товарів і транспортних засобів через митний кордон України	18	4	4	-	-	10	12	2	-	-	-	12
4.	Митне оформлення. Декларування	14	2	2	-	-	10	14	2	2	-	-	12

5.	Митно-тарифне регулювання та стягнення митних платежів. Митний контроль	14	2	2	-	-	10	13	1	-	-	-	12
6.	Відповідальність за порушення митних правил	8	2	2	-	-	4	17	1	2	-	-	14
	Усього годин	90	18	18	-	-	54	90	10	6	-	-	74

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні, лабораторні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачена навчальним планом у формі виконання домашньої контрольної роботи.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Виконання індивідуальних завдань всіма студентами не є обов'язковим і може здійснюватися окремими студентами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у

формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

Структура екзаменаційного білету включає 3 теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нархування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

	Вивчення навчальної дисципліни		
	100 балів		
	Очна (денна, вечірня) форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання	
	10 балів – за результатами навчання під час лекцій	5 балів – за результатами навчання під час лекцій	
	40 балів – за результатами навчання під час семінарських (практичних, лабораторних) занять	40 балів – за результатами навчання під час семінарських (практичних, лабораторних) занять	
	20 балів – за результатами самостійної роботи	25 балів – за результатами самостійної роботи	
	30 балів – за результатами складання семестрового контролю		
	+		
	Додаткові бали		

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Бюджетний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2010 р. № 50, № 50-51. Ст. 572.

3. Податковий кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2011 р., № 13, № 13-14, № 15-16, № 17. Ст. 112.
4. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18–22. Ст. 144.
5. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073–X від 7 грудня 1984 року. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
7. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495 VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012 № 44-48. Ст. 522.
8. Положення про Державну митну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 227. URL: <https://customs.gov.ua/polozhennia>.
9. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 1775-III. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 29. Ст. 377
10. Про Митний тариф України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2371. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 20-21. С. 24. Ст. 740.
11. Про внесення змін до Митного кодексу України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи: Закон України від 04.07.2013 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 20–21. Ст. 711.
12. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227. *Офіційний вісник України*. 2019. № 26. Ст. 900.
13. Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади. Указ Президента України від 24 грудня 2012 року № 726. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/726/2012>
14. Про затвердження положень про територіальні органи Держмитслужби: наказ Державної митної служби України від 29 жовтня 2020 року № 489. URL: <https://customs.gov.ua/documents/pro-zatverdzhennia-polozhen-pro-teritorialni-organi-derzhmitsluzhbi-237>.
15. Про внесення змін до Митного кодексу України щодо встановлення особливостей проходження служби в митних органах та проведення атестації посадових осіб митних органів: Закон України від 17 вересня 2024 року № 3977-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3977-IX#Text>.
16. Положення Про митні декларації. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 р. № 450 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF>
17. Про затвердження вичерпного переліку підстав, за наявності яких може проводитись огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення митними органами України. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2012 р. № 467 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/467-2012-%D0%BF>
18. Про затвердження переліків товарів, на які встановлено обмеження щодо

- переміщення через митний кордон України. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 р. № 436 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-2012-%D0%BF>
19. Про затвердження переліку товарів, вивезення (пересилання) яких громадянами за межі митної території України не допускається. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 травня 2012 р. № 468 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/468-2012-%D0%BF>
20. Про затвердження форми митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 р. № 431 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/431-2012-%D0%BF>
21. Про облік повідомлень про факти порушення митних правил, контрабанди або інших протиправних дій : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.06.2005 № 220-р . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/220-2005-%D1%80>
22. Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України лікарських засобів та спеціального дитячого харчування. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2012 р. № 458 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/458-2012-%D0%BF>
23. Про Порядок обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.1998 № 1340 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1340-98-%D0%BF>
24. Порядок та строки митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються лініями електропередачі. Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 629 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1037-12>
25. Про визначення переліку виняткових випадків, коли окремі вагони, локомотиви, інші елементи рухомого складу можуть бути виключені зі складу поїзда для проведення митного контролю. Наказ Міністерства фінансів України від 25.05.2012 № 602 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0887-12>
26. Про виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму. Наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 № 657. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1669-12>
27. Про встановлення норм ввезення (вивезення) алкогольних напоїв і тютюнових виробів для споживання членами екіпажу та пасажирями на борту транспортного засобу, який здійснює міжнародний рейс і прибуває на митну територію України. Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 628 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0956-12>
28. Про затвердження Інструкції з організації роботи посадових осіб митних органів під час здійснення попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон України. Наказ Міністерства

- фінансів України від 05.02.2013 № 61 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0312-13>
29. Про затвердження Порядку подання дозволу на провадження митної брокерської діяльності та контролем за нею. Наказ Міністерства фінансів України від 04.08.2015 № 693 . URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1036-15#n24>
30. Про затвердження Порядку взаємодії підрозділів митниці при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності. Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 647 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1033-12>
31. Про затвердження Порядку заповнення митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності. Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.2012 № 614 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1014-12>
32. Про затвердження Порядку митного оформлення та контролю за переміщенням припасів. Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 626 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0999-12>
33. Про затвердження Порядку реєстрації у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону. Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 648 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1034-12>
34. Про затвердження Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України. Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 650. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1085-12>
35. Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 16.12.2013 № 804. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0011-14>
36. Про затвердження Порядку створення зон митного контролю. Наказ Міністерства фінансів України від 22.05.2012 № 583. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0879-12>
37. Про затвердження Типової мирової угоди про припинення провадження в справі про порушення митних правил. Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.2012 № 607 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0985-12>
38. Про затвердження форм документів адміністративного затримання. Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.2012 № 608. . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0917-12>
39. Про затвердження форм процесуальних документів у справах про порушення митних правил: Наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 № 652 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1015-12>

40. Про організацію і здійснення прикордонного та митного контролю пасажирських поїздів під час їх руху. Наказ Міністерства фінансів України від 30.12.2011 № 1067/1852/661. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0115-12>
41. Про створення митних постів митниць ДФС. Наказ ДФС України від 09.09.2014 № 116 . URL: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63304.html>
42. Бригінець О.О. Правове забезпечення митної безпеки держави як окремого елементу економічної безпеки держави. Економіка. Фінанси. Право. 2016. № 10. С. 37-40.
43. Бригінець О.О., Марценюк А.І. Адаптація національного законодавства до норм Європейського Союзу: митна справа. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Випуск 46. Т.1. С. 121-123.
44. Герчаківський С.Д. Митне адміністрування: навч.-метод. посіб. Тернопіль : Вектор, 2020. 328 с
45. Господарське право України: навчальний посібник / Аванесян Г.М., Бова Є.Ю., Бригінець О.О. та ін.; за заг. ред. Терещенка А.Л. К.: Університет «Україна», 2021. 339 с.
46. Дуженко С. А. Проведення у справах про порушення митних правил: монографія / за заг. ред. М. Г. Шульги. Харків: Оберіг, 2017. 170 с.
47. Зима О. Т. Митне право: конспект лекцій. Харків: Право, 2018. 126 с.
48. Зозуля С.О. Реалізація сервісної функції органів держави, які здійснюють державну митну політику: теоретико-правові та праксеологічні аспекти: автореферат дис. ... д. філософ: 081; Університет митної справи та фінансів. 2024.
49. Калініченко А. І. Систематизація митного законодавства: сутність та форми: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 19 с.
50. Ківалов С. В., Кормич Б. А. Митна політика України: підручник. О.: Юрид. л-ра, 2001. 256 с.
51. Кормич Б. А. Митне право : навчально-метод. посібн. Одеса : Фенікс, 2021. 132 с.
52. Маслова А.Б. Органи, що реалізують державну митну політику, як складова системи публічного адміністрування: організаційно-правові аспекти реформування: монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 388 с
53. Міжнародна конвенція 1973 року щодо спрощення та гармонізації (узгодження) митних процедур (Конвенція Кіото). Збірник міжнародних договорів Організації Об'єднаних Націй. 1980. Т. 1208; 1982. Т. 1275.
54. Митне право: підручник / за заг. ред. О.П. Рябченко, Л.М. Дорофєєвої. Луцьк: Вежа-Друк, 2024. 548 с.
55. Митне право: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра права за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 Право / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. І. В. Співак. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 80 с.

56. Митне право : навч.-метод. посіб. / В. Т. Білоус [та ін.] ; Держ. податк. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2012. 104 с.
57. Митне право : навч. посіб. / За заг. ред. проф. В.В. Ченцова. К. : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2007. 283 с.
58. Митне право : навч.-метод. посіб. до програми підготовки здобув. вищої освіти першого (бакалавр.) рівня / Д. А. Біленець , О. В. Закаленко , К. А. Возняковська .Чернівці, 2024. 64 с.
59. Митне право України : навч. посіб. / [Кувакін С. В., Мазур А. В., Перепьолкін С. М. та ін.; за заг. ред. В. В. Ченцова]. К. : Істина, 2007. 328 с.
60. Науково-практичний коментар Митного кодексу України / За заг. ред. Додіна Є. В. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 488 с.
61. Назарова Я. Б . Правове регулювання митних режимів тимчасового ввезення та тимчасового вивезення: монографія / за наук. ред. М. Г. Шульги. Харків: Оберіг, 2017. 164 с.
62. Прокопенко В. В. Виконання митних формальностей при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту: монографія. Дніпро: Ун-т митної справи та фінансів. 2018. 336 с.
63. Сучасний стан та перспективи розвитку митних правовідносин в Україні: колект. монографія / Ун-т митної справи та фінансів. Дніпро: Гельветика, 2018. 272 с.
64. Чуприна О. В. Правове регулювання митних режимів переробки: монографія / за заг. ред. М. Г. Шульги. Харків: Оберіг, 2016. 168 с.
65. Ченцов В.В., Мазур А.В. Правове регулювання інституційної реформи митної служби України: хронологія законодавчих змін та подальша перспектива. Сучасний стан та перспективи розвитку митних правовідносин в Україні: колективна монографія за заг. ред. Д.В. Приймаченка. Дніпро: Видавничий дім «Гельветика», 2018. С.66-79.
с. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3148/1/pdfjoiner.pdf>
66. Шишка Р.Б. Митне право України. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 320 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Бабюк А.М. Нормативно-правова регламентація діяльності митних органів України в умовах дії правового режиму воєнного стану. Прикарпатський юридичний вісник. 2023. Вип. 3 (50). С. 23–32.
2. Базилук І. О. Форми та методи експортного контролю. Митна справа. №1. 2012. С. 74-82.
3. Білак Н. І. Суб'єкти правовідносин, які беруть участь у переміщенні через митний кордон України товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності. Правничий часопис Донецького університету. 2018. № 1–2. С. 65–73.
4. Василенко В.М. Митні правовідносини в Україні: поняття, ознаки та структура. Право і Безпека. 2013. № 3. С. 27–31.
5. Войцещук А. Д. Боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил : підруч. для студ. ВНЗ / А. Д. Войцещук, М. М. Каленський, С. І. Барабаш,

- О. В. Гоя [та ін.] ; за ред. А. Д. Войцещука. Хмельницький : Інтрада, 2008. 328 с.
6. Гребельник О.П. Основи митної справи: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 600 с.
 7. Головійчук Л. Т. Причини та умови злочинності у сфері службової діяльності працівників митних органів. Митна справа. №1. 2013. С. 95-101.
 8. Головка М. П. Митний контроль за переміщенням фізичних осіб через митний кордон України : навч. посіб. / М. П. Головка, С. В. Сорокіна ; Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. Х. : Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі, 2012. 131 с.
 9. Дорофєєва Л.М., Корнева Т.В. Нові виклики для реформування митної служби України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2021. Вип. 65. С. 233–237.
 10. Дубініна А.А., Сорокіна С.В., Зельніченко О. І. Митна справа: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 320 с.
 11. Дмитренко Е. С. Проблемні питання визначення компетенції та повноважень митних органів у сфері забезпечення митної безпеки держави. Митна справа. №1. 2013. С. 22-30.
 12. Додін Є. В. Виникнення та становлення митного права в Україні. Митна справа. 2013. №1. С. 10-14.
 13. Додін Є. В. Митні формальності на морському і річковому транспорті : навч. посіб. / Є. В. Додін ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". О. : [б. в.], 2012. 104 с.
 14. Додін Є. В. Міжнародне співробітництво з питань митної справи : навч. посіб. / Є. В. Додін, В. В. Серафімов ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". О. : [б. в.], 2012. 175 с.
 15. Додін Є. В. Систематизація митного законодавства сучасної України. Митна справа. №1.2013. С. 11-22.
 16. Допілка В. О. Контрабанда спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації. Митна справа. 2012. №2. С. 45-50.
 17. Допілка В. О. Становлення поняття «контрабанда» в історії законодавства України. Митна справа. 2013. №1. С. 74-80.
 18. Іванова Д.С., Тищенко В.Ф. Актуальність реформування діяльності митних органів України. Економіка та суспільство. 2023. № 48. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29223>.
 19. Кадала В.В., Гузенко О.П. Окремі аспекти законодавчих новацій в умовах воєнного стану: митні органи України. Правовий часопис Донбасу. 2024. № 2. С. 71–79.
 20. Комзюк В. Митні органи як суб'єкти адміністративного права. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. 2012. № 90. С. 17–19.
 21. Коробенко С.В. Адміністративно-юрисдикційні провадження в діяльності митних органів: дис. на наук. ступ. к.ю.н. за спец. 12.00.07. Національний авіаційний університет. Київ, 2021. 224 с.
 22. Качан В. В. Особливості митних формальностей в режимі прикордонної торгівлі. Митна справа 2013. №1. С. 56-65.

23. Квеліашвілі Г. М. Послуги в митній сфері як інструмент державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць. 2012. №1.
24. Кириченко Г. В. Кримінологічні аспекти характеристики особистості жінки, яка вчиняє контрабанду наркотиків. Митна справа 2012. №2. С. 40-45.
25. Коломоєць Т.О. Заходи адміністративного припинення в діяльності митних органів України: доктринальний, нормативний та правозастосовчий аспекти : монографія / Т. О. Коломоєць, Т. Ф. Янчук ; Держ. вищ. навч. закл. "Запоріж. нац. ун-т" М-ва освіти і науки, молоді та спорту України. Запоріжжя : Запоріж. нац. ун-т, 2012. 198 с.
26. Кольбенко А. В. Становлення митної справи у Київській Русі Вісник Львівського ін-ту. 1994. № 31. С 23-24.
27. Коваль Н. О. Суб'єкти правовідносин, які забезпечують та приймають участь у переміщенні гуманітарної допомоги через митний кордон України. Митна справа. 2013. № 5(1). С. 93–107.
28. Комаров О.В. Юридичний статус та повноваження суб'єктів митних правовідносин. Lex portus. 2017. № 6. С. 75–84.
29. Кольбенко А.В. Митна політика козацької держави. Вісник Львівського ін-ту. 1995. № 32. С 95-96.
30. Мельник О. М. Державна служба в митних органах. Митна справа. 2012. №1. С. 56-61.
31. Мельник Оксана Михайлівна. Правовий статус працівника державної митної служби України : [монографія] / Мельник Оксана Михайлівна ; Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : [б. в.], 2012. 169 с.
32. Митна політика та митна безпека: концептуальне визначення і шляхи забезпечення : [монографія] / [П. В. Пашко та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, засл. діяча науки і техніки України П. В. Пашка. К. : Знання, 2012. 215 с.
33. Мудров А. А. Громадський контроль в державній митній справі. Митна справа. 2013. №1. С. 22-28.
34. Настюк В. Я. Про типологію митних правовідносин. Митна справа. 2005. № 4. С. 3–6. Ніканорова О. Н. Митні правовідносини як різновид правових відносин в Україні. Митна справа. 2014. № 6(2.2). С. 463–469.
35. Ніканорова О. В. Особливості внутрішньоорганізаційних правовідносин у митній сфері. Митна справа. 2015. № 2. С. 49–54.
36. Новицький А. М., Новицька Н. Б. Передумови цифрової трансформації митних правовідносин. Ірпінський юридичний часопис. 2020. Вип. 2. С. 68–75
37. Оніщик Ю. В. Фінансові правовідносини у митній сфері. Митна справа. 2012. №2. С. 15-20.
38. Оніщик Ю.В. Фінансово-правові аспекти митного контролю. Митна справа. 2013. №1. С. 90-95.
39. Пашко П. В. Про термін «митна політика». Митна справа. 2013. №1 С. 5-11.
40. Прокопенко В. В. Адміністративні послуги, які надаються державною митною службою України (у контексті Митного кодексу України 2012 року). Митна справа. 2013. №1. С. 30-38.

41. Сорока С. О. Особливості порушення кримінальної справи про контрабанду наркотичних засобів. Митна справа. 2012. №1. С. 61-67.
42. Суворкін В. А. Декриміналізація контрабанди товарів та новий митний кодекс: новації, проблеми, перспективи. Митна справа. 2013. №1. С. 80-90.
43. Сучасні транспортно-митні технології міжнародних перевезень товарів : [монографія] / [А. М. Пасічник та ін.] ; за ред. А. М. Пасічника ; Держ. НДІ мит. справи, Акад. мит. служби України. Д. : АМСУ, 2012. 287 с.
44. Терещенко Сергій Степанович. Основи ризик-менеджменту в митній справі та зовнішньоекономічній діяльності. О. : Пласке, 2012. 504 с.
45. Трусов С. І. Механізм участі громадськості в управлінні митною справою через звернення громадських об'єднань. Митна справа. 2012. №2. С. 50-62.
46. Федотов О.П. Митниця в організаційній системі та структурі митних органів України. Митна справа. 2013. №1. С. 38-43.
47. Федотова І. О. Теоретичні аспекти визначення змісту та елементів правового статусу суб'єктів митних правовідносин. Вісник Академії митної служби України. Сер.: Право. 2012. № 1. С. 7–12.
48. Федотова І. О. Загальні аспекти визначення правового статусу фізичних осіб як суб'єктів митних правовідносин. Митна справа. 2013. №1. С. 43-49.
49. Федотова І. О. Юридичні особи як суб'єкти митних правовідносин. Митна справа. 2012. № 2 С. 9-15.
50. Шокало В.С. (2024). Правові аспекти процесів стандартизації та сертифікації митних органів в Україні. Академічні візії. № 37. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1534>.
51. Юринець О.В. Пріоритетні проблеми роботи митних органів України в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2021. № 3. С. 96–103.
52. Янушевич Я.В. Митниці державної митної служби України як суб'єкти публічної адміністрації, яких наділено владними повноваженнями у сфері оподаткування. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 3. Том 2. С. 79–82.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

http://www.rada.gov.ua	- Веб-портал Верховної Ради України
http://www.president.gov.ua	- Веб-портал Адміністрації Президента України
http://www.kmu.gov.ua	- Веб-портал Кабінету Міністрів України
http://mon.gov.ua	- Веб-сайт Міністерства освіти і науки України
https://www.bank.gov.ua	- Веб-портал Національного банку України
http://www.minfin.com.ua	- Веб-сайт Міністерства фінансів України
http://www.me.gov.ua	- Веб-портал Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
http://nbuv.gov.ua/	- Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського
http://gntb.gov.ua/ua/	- Веб-сайт державної науково-

http://www.ounb.km.ua/	технічної бібліотеки України - Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
http://www.adm.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації
http://km-oblrada.gov.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної ради
http://www.khmelnysky.com/	- Веб-сайт Хмельницької міської ради
http://www.univer.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницького університету управління та права